

Kleemannstraße 14

D-93413 Cham

Tel.: 0049 (0) 99 71 / 85 78-0

Fax: 0049 (0) 99 71 / 80 19 85

eMail: info@consultor.de

home: <http://www.consultor.eu/infobrief.htm>

kontaktowa: <http://www.consultor.eu/lhr%20Ansprechpartner.htm>

Cham, styczeń 2007

Podatki - Prawo List informacyjny dla dla franczyzodawców i franczyzobiorców

Szanowni Państwo!

Upadłość franczyzodawcy – co wtedy?

Jest rzadkością we franczyzie, że umowa kończy się w związku z upadłością franczyzodawcy.

Jednakże zarówno franczyzodawca, jak i franczyzobiorca powinni wziąć powyższą możliwość pod uwagę, i to jeszcze w fazie przygotowawczej umowy franczyzy.

W niektórych przypadkach, w związku z wysokością nakładów na powstanie i rozwój systemu franczyzy, upadłość staje się nieunikniona.

I. Wypowiedzenie (umowy) o charakterze nadzwyczajnym.

Większość umów franczyzy zawiera klauzulę, zgodnie z którą franczyzobiorcy przysługuje w momencie upadłości franczyzodawcy nadzwyczajne prawo wypowiedzenia umowy franczyzy. Jednocześnie najczęściej zastrzega się także klauzulę odwrotną, a więc prawo nadzwyczajnego wypowiedzenia umowy franczyzy przez franczyzodawcę w związku z upadłością franczyzobiorcy.

II. Skuteczność powyższych klauzul.

Część doktryny jest zdania, że nowe prawo upadłościowe (zwane dalej „InsO”), które weszło w życie 1 stycznia 1999 roku pozbawiło powyższe klauzule skuteczności prawnej.

Pogląd ten uzasadnia się treścią § 112 w związku z § 118 InsO, które przewidują niemożność wypowiedzenia tylko w przypadku najmu oraz dzierżawy.

§ 112 InsO nie ma zastosowania do upadłości franczyzodawcy, ponieważ sfera niemożności wypowiedzenia, o której mowa w tym przepisie, dotyczy tylko sytuacji, gdy dłużnik upadły stoi po stronie najemcy lub dzierżawcy lub, na zasadzie analogii, po stronie licencjobiorcy lub franczyzobiorcy w umowach licencyjnych.

Jednakże także w związku z upadłością franczyzobiorcy istnieją poważne wątpliwości odnośnie możliwości stosowania § 112 InsO.

Wynika to z tego, że umowa franczyzy jest umową nienazwaną mieszaną. W przypadku umowy mieszanej skutki prawne przewidziane tylko dla jednego z wielu występujących w tej umowie elementów (różnych rodzajów umów nazwanych) następują co do zasady automatycznie tylko wtedy gdy skutki te ograniczają się wyłącznie do tego elementu umowy. Jednakże nie dotyczy to przypadku niemożności wypowiedzenia, ponieważ ograniczenie wypowiedzenia tylko do elementów umowy licencyjnej występujących w umowie franczyzy nie ma sensu gospodarczego i dlatego nie ma też zastosowania w obrocie prawnym.

Stąd można ogólnie stwierdzić, że przepisy prawa upadłościowego dotyczące możliwości lub niemożności wypowiedzenia umowy, które mają zastosowanie tylko do niektórych elementów umowy franczyzy nie mają co do zasady zastosowania do umowy franczyzy, która jest typem umowy mieszanej.

Występujące w umowie franczyzy elementy umowy licencyjnej i umowy o świadczenie usług są z nią tak ściśle związane, że pozbawienie umowy franczyzy któregokolwiek z tych elementów postawiłoby istnienie pozostałej części umowy pod znakiem zapytania, a to oznacza, że tak sformułowanej umowy nie możnaby traktować poważnie.

Biorąc pod uwagę treści §112 InsO odnosi się wrażenie, że ustawodawca zdecydował, że niemożliwym jest zastosowanie tych przepisów w całości do umowy franczyzy, ponieważ w § 116 InsO ustawodawca doszedł do zupełnie innych wniosków, mianowicie stwierdził on, że umowa wygasa, a więc wygasają określone w niej elementy umowy o świadczenie usług i umowy o dzieło.

W umowie franczyzy znajdują się również elementy umowy o świadczenie usług, ponieważ zobowiązania wynikające z działalności zarówno franczyzobiorcy jak i franczyzodawcy są często klasyfikowane jako zobowiązania wynikające z natury umowy o świadczenie usług

Jeżeli § 116 InsO stanowi o wygaśnięciu umowy, a § 112 InsO mu zaprzecza stwierdzając, że nie ma możliwości wypowiedzenia, to niemożliwym jest zastosowanie do umowy franczyzny obu tych przepisów.

Stąd też wynika sens występowania w umowie franczyzy klauzul, w których zawarte jest, że każda ze stron umowy może ją wypowiedzieć, jeżeli postępowanie upadłościowe lub układowe w stosunku do majątku drugiej strony zostało prawomocnie rozpoczęte lub z powodu braku masy upadłościowej zostało oddalone.

III. Brak specjalnego uregulowania w umowie franczyzy

Jeżeli w umowie franczyzy nie przewidziano prawa wypowiedzenia o charakterze nadzwyczajnym to w przypadku upadłości francyzodawcy obowiązują przepisy ustawy o postępowaniu upadłościowym (Insolvenzordnung). Stosowania Insolvenzordnung nie można wyłączyć na podstawie zawartego w umowie porozumienia stron.

Na podstawie § 116 InsO w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego umowa franczyzy zostaje rozwiązana. Jednakże w przypadku niezawinionej niewiedzy francyzobiorcy o upadłości francyzodawcy, umowa ta **może istnieć dalej (§§116, §115 Abs. 3 InsO)**. W tym przypadku francyzobiorca na podstawie swojego roszczenia o istnienie umowy franczyzy staje się wierzycielem postawionego w stan upadłości francyzodawcy.

Również na podstawie § 115 Abs.2 InsO umowa franczyzy obowiązuje nadal, jeżeli zaprzestanie działalności francyzowej przedsiębiorstwa byłoby bardziej szkodliwe niż jego dalsze prowadzenie. Jednakże obowiązuje ona tylko tak długo jak długo syndyk jest w stanie znaleźć inne rozwiązanie niż ogłoszenie upadłości.

IV. Działanie francyzobiorcy

Co można zrobić w przypadku upadłości francyzobiorcy?

Przede wszystkim Francyzobiorca powinien spróbować **najszybciej jak to możliwe skontaktować się z syndykiem w celu określenia zasad postępowania przy dalszym prowadzeniu działalności francyzowej.**

Francyzobiorca **musi zgłaszać swoje rządania w stosunku do francyzodawcy tak samo jak każdy inny wierzycie.**

W systemie franczyzowym wyróżnia się różnego rodzaju zależności, które wynikają z zasad podziału pracy w systemie franczyzowym oraz z tego że działalność franczyzowa wymaga określonego systemu świadczeń ze strony franczyzodawcy.

Ze względu na te okoliczności upadłość franczyzodawcy może oznaczać również upadłość franczyzobiorcy.

Jeżeli zarządca masy upadłościowej prowadzi w przedsiębiorstwie franczyzowym postępowanie naprawcze, oznacza to, **że zaproponuje on franczyzobiorcy zawarcie nowej umowy franczyzy.**

W tym wypadku zalecanym jest jeszcze przed podpisaniem umowy dokładne sprawdzenie tego, jakie skutki dla franczyzobiorcy wyrzuci ta zmiana

Ze względu na możliwość sprzedaży systemu franczyzowego, jego wartość ma co do zasady znaczenie dla zarządcy/syndyka.

Zdarzało się już w przeszłości, że franczyzobiorcy, których dotknęła upadłość franczyzodawcy, organizowali się samodzielnie i zakładali nowy system franczyzowy.

To obowiązuje zawsze:

Przed podpisaniem umowy franczyzy każdy franczyzobiorca powinien dowiedzieć się co stanie się w przypadku upadłości franczyzodawcy!

Zrozumiałym jest, że najlepszym rozwiązaniem jest zawarcie w umowie franczyzy klauzuli zapewniającej możliwość skorzystania z wypowiedzenia o charakterze nadzwyczajnym w przypadku upadłości franczyzodawcy.

Ta klauzula obowiązuje również w przypadku upadłości franczyzobiorcy!

W razie pytań jesteśmy zawsze do Państwa dyspozycji!

Z wyrazami szacunku

Consultor start up GmbH
reprezentowany przez

mecenas Christian Geiling, MBA